

WYCHOWANIE

PRZEZ SZTUKĘ

Edukacja plastyczna w nauczaniu
zintegrowanym

Program autorski

mgr Ilona Dziubek

mgr Ewa

Krym

Gdynia 2007-08-27

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne
2. Złożenia programowe
3. Główne cele programu
4. Szczegółowe cele programu
5. Treści programu
6. Metody i formy pracy
7. Zadania szkoły
8. Techniki plastyczne
9. Środki malarskie
10. Słowniczek terminów plastycznych
11. Materiał edukacyjny
12. Regulamin Kółka Plastycznego
13. Ewaluacja uczniów i procedury osiągnięcia celów
14. Bibliografia
15. Załączniki

PODSTAWY PRAWNE

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2002r. nr 51 poz. 458)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 5 lutego 2004 roku w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego programów wychowania przedszkolnego , programów nauczania i podręczników (Dz. U. z 2004 r. Nr 25 poz. 220)

Założenia programowe

Edukacja plastyczna odgrywa ważną rolę w harmonijnym rozwoju osobowości uczniów. Ma ona na celu kształtowanie kultury estetycznej i pobudzanie wrażliwości na piękno otaczającego świata oraz rozwijanie postawy twórczej poprzez działalność plastyczną i pobudzanie procesów percepcji. Współczesne tendencje edukacyjne w znaczny sposób podkreślają rolę i znaczenie aktywności twórczej dziecka w nauczaniu zintegrowanym. Jeżeli chcemy kształtować postawę twórczą uczniów, powinniśmy organizować takie sytuacje, które będą pozwalały ją wyzwalać. Możliwość taką daje organizowanie pozalekcyjnych zajęć w ramach kółka plastycznego oraz organizowanie ciekawych zajęć dydaktycznych wyzwalających postawę twórczą uczniów. Sprzyjają one rozwojowi osobowości, zaspakajają naturalną potrzebę ekspresji plastycznej, a także stwarzają wiele okazji do przeżywania radości. Ponadto zajęcia takie uzupełniają luki poznawcze oraz pozwalają dziecku wyładować energię.

Istotą programu jest wspomaganie wychowania estetycznego w klasach I-III szkoły podstawowej, a także umożliwienie rozwoju zdolności i zainteresowań plastycznych uczniów. Realizując te działania należy zadbać o ciekawe formy oraz środki wyrazu

plastycznego. Ponadto należy pamiętać o fakcie znaczącego rozwoju wrażliwości dziecka w młodszym wieku szkolnym.

Poniżej przedstawiony program obejmuje materiał konfrontowany z podstawą programową kształcenia ogólnego, w której znalazły się treści umożliwiające rozszerzanie wiedzy i umiejętności z zakresu sztuk plastycznych. Podejmując się realizacji programu należy pamiętać o następujących aspektach nauczania:

1. Właściwości rozwojowe dziecka 7-9 letniego wymagają, aby dziecko więcej działało niż słuchało. Własna działalność dziecka oparta na manipulacji oraz możliwości wykonania pracy plastycznej sprawia dziecku radość oraz zaspakaja potrzebę sensorycznego i motorycznego poznania.
2. Proces tworzenia zawiera element myślowy, który dochodzi do głosu w toku konkretnych czynności. Zadaniem nauczyciela jest więc wywołanie i organizowanie ciekawej działalności plastycznej dziecka, która będzie dokonywać się w toku rozwiązywania przez nich problemów.
3. Każde poszukiwanie twórcze bierze swój początek w pytaniu i problemie. Dobrze sprecyzowany problem plastyczny pozwala na znalezienie rozwiązania w sposób względnie niezależny i w tempie właściwym dla dziecka .
4. W działalności plastycznej dziecko jest przede wszystkim twórcą , dlatego najważniejszą sprawą jest stworzenie warunków , które pozwalają ujawnić się jego zdolnościom. Są nimi:
  - odpowiednio długi czas na poszukiwanie rozwiązania,

- materiały potrzebne do pracy twórczej,
- atmosfera swobodnej pracy,
- szacunek okazywany każdemu wytworowi dziecka,
- wystawy twórczości dziecięcej.

Ekspresja plastyczna jest dla dziecka naturalnym sposobem wypowiedzenia się. Dla nauczyciela prace plastyczne uczniów są znakomitym źródłem informacji o samym dziecku. Dziecko w naturalny sposób przedstawia to, co obserwuje i przeżywa. Dziecko nie potrafi ukrywać, udawać, nie kłamie, maluje tak, jak czuje. Zadaniem nauczyciela jest obserwacja dzieci podczas tworzenia, co pozwala na ocenę uzdolnień uczniów i ich osobowości.

OGÓLNE CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Cele kształcenia i wychowania poprzez wprowadzanie większej ilości zajęć plastycznych oraz zajęć plastycznych pozalekcyjnych są rozwinięciem celów kształcenia i wychowania plastycznego w pierwszym etapie kształcenia zintegrowanego. Wyżej wymienione zadania niosą za sobą wiele wartości kształcących i wychowawczych. Wśród nich należy wymienić:

1. Odkrywanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań plastycznych uczniów.
2. Kształtowanie elementarnych podstaw do wyposażania uczniów w ogólną wiedzę dotyczącą sztuk plastycznych.
3. Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w odbiorze dzieł sztuki.

4. Rozwijanie w uczniach twórczego podejścia do otaczającego świata.
5. Uwrażliwienie dzieci na wartości estetyczne.
6. Wyrabianie umiejętności i nawyków posługiwania się różnorodnymi środkami wyrazu plastycznego w celu wypowiedzenia własnej wiedzy oraz emocji.
7. Ukazywanie w nowym, żywym świetle problemów mało wykorzystywanych w codziennej praktyce szkoły.
8. Stwarzanie dzieciom sytuacji do ekspresji w celu redukcji napięć psychologicznych i kompensacji braków sukcesów w innych dziedzinach.
9. Rozwijanie procesów poznawczych takich, jak : myślenie twórcze i wyobraźnia twórcza, spostrzeganie, zdolność obserwacji, pamięć wzrokowa, emocje, uczucia estetyczne i moralno-społecznych.
10. Stwarzanie warunków do tego, aby tworzenie dawało radość i zarazem było sprawdzeniem własnej wiedzy i własnych wyobrażeń.
11. Przygotowanie do praktycznego stosowania zasad plastyki w życiu codziennym.

Procedury osiągnięcia celów

Efektywność realizacji programu zależy od zrozumienia idei oraz od inwencji oraz pomysłowości jego wykonawcy. Realizując ten program należy :

1. Stwarzać dzieciom możliwość zaspakajania naturalnej ciekawości świata z korzyścią dla jego doznań estetycznych i rozwoju umiejętności plastycznych.
2. Organizować dzieciom spotkania ze sztuką .
3. Dostarczać dzieciom okazji do zwiedzania i podziwiania piękna w różnej postaci.
4. Zabezpieczać dzieciom poczucie swobody i wolności w wyrażaniu doznań i przeżyć estetycznych.
5. Odważnie i pomysłowo projektować sytuacje twórczości plastycznej z uwzględnieniem poznawczych możliwości dzieci i ich zainteresowań.

SZCZEGÓŁOWE CELE KSZTAŁCENIA WYCHOWANIA

Uczeń:

- rozwija swoje umiejętności plastyczne,
- obserwuje i rejestruje spostrzeżenia,

- doświadcza manualnych możliwości kształtowania i budowania,
- posługuje się językiem plastyki,
- wyszukuje sposobów do przedstawiania różnych zjawisk i zdarzeń,
- stosuje wszelkiego rodzaju wartości wizualne: punkty, plamy, linie, płaszczyzny, barwy, faktury, bryły, kierunki, kontrasty, wielkości, waler, rytmy, równowagę, ruch, przestrzeń, światło,
- zapoznaje się z wytworami sztuki,
- przekazuje swoje przemyślenia, wizje, przeżycia, osądy, postawy za pomocą zindywidualizowanych kodów plastycznych,
- dokonuje percepcji dzieła sztuki,
- rozróżnia podstawowe dziedziny sztuk plastycznych, ich dzieła i postacie,
- organizuje warsztat własnej pracy, celowo dobiera i odpowiednio wykorzystuje środki materiałowe,
- bierze udział w konkursach plastycznych.

TREŚCI PROGRAMU

Wybór treści niniejszego programu wynika z następujących treści programu:

1. Rysowanie i malowanie na różnych formatach papieru i płótnie – kredkami, farbami, flamastrami, kredą, pastelami i tuszami.
2. Zestawienie, mieszanie farb, uzyskiwanie i rozróżnianie stopnia nasycenia.
3. Wykonywanie wycinanek płaskich, wydzieranek i form przestrzennych z papieru kolorowego i makulatury, z bibuły oraz ze ścinków tekstylnych o różnej fakturze.
4. Modelowanie z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny, gipsu itp.- rzeźby i płaskorzeźby.
5. Tworzenie w technice collage, wykorzystując różne materiały np. papier, zapałki, korale , muszle, makaron, ziarna, bibułę, gazety, kapsle , sznurki , włóczki itp.
6. Konstruowanie form przestrzennych z materiałów przyrodniczych i przemysłowych np. szyszki, liście, kasztany, żołądź, kora, cienkie druciki, opakowania, guziki, butelki itp.
7. Działania plastyczne w terenie.
8. Odbijanie stempli z ziemniaka, z korka z gumy, kakografia, linoryt, monotypie, gipsoryt.
9. Malowanie w komputerze – zabawy z grafiką komputerową.
10. Projektowanie kostiumów, pacynek i różnorodnych makiet.
11. Inne zagadnienia i techniki wynikające z bieżących potrzeb uczniów.

Dobór tematyki wyżej wymienionych treści powinien dotyczyć zagadnień żywych, aktualnych oraz przydatnych do procesu wychowania i ciekawych z punktu widzenia młodego twórcy.

Metody pracy i formy pracy

- metody praktyczne,
- metody oglądowe,
- metody słowne,
- metody w plenerze,
- metody ewaluacyjne.

Najbardziej wartościowymi metodami są metody umożliwiające obserwacje, doświadczenie wizualno- plastycznych aspektów rzeczywistości oraz działalność uczniów.

Formy pracy

Podczas zajęć plastycznych należy zwrócić szczególną uwagę na zróżnicowane formy pracy, na stworzenie pozytywnej atmosfery pracy, zaangażowanie emocjonalne, pozytywną motywację do zdobywania wiedzy i nabywania umiejętności plastycznych. Można wykorzystać różnorodne formy pracy, które znacznie urozmaica pracę ucznia. Wśród form pracy wymienia się:

- praktycznego działania
- doświadczeń i eksperymentów
- zabaw dydaktycznych
- pokazu i obserwacji
- konkursów
- warsztatów plastycznych

Metody te pozwolą uczniom nabywanie nowych umiejętności i wiadomości, motywując jednocześnie do dalszych działań. W pracy z dziećmi wykorzystuje się metody indywidualne, grupowe i zespołowe. Dzięki nim uczniowie będą doświadczać nowym możliwości tworzywa , wspólnego planowania zadania

uwzględniając jednocześnie wspólne potrzeby i możliwości członków grupy

Zadania szkoły

1. Rozwijanie zainteresowania sztuką.
2. Obserwacja uczniów, ich osobowości i uzdolnień.
3. Pobudzanie do działania twórczego.
4. Stwarzanie sytuacji do tworzenia, poprzez organizowanie ciekawych działań plastycznych.
5. Organizowanie i uczestnictwo w różnorodnych konkursach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich, krajowych i zagranicznych.
6. Organizowanie wycieczek na wernisaże i wystawy.
7. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych z elementami plastyki np. kółko plastyczne, komputerowe, teatralne.
8. Wzbogacanie wiedzy z zakresu sztuk plastycznych.
9. Rozwijanie umiejętności korelowania plastyki z literaturą i muzyką.
10. Wspomaganie dziecka w zakresie funkcjonowania w zespole.

Techniki plastyczne

Techniki rysunkowe

1. Rysowanie ołówkiem.
2. Rysowanie kredą.
3. Rysowanie węglem.
4. Rysowanie kredką.
5. Rysowanie pędzlem.
6. Rysowanie piórkiem.
7. Rysowanie patykiem
8. Rysowanie patykiem na podkładzie klejowym.
Podkład klejowy- mąkę żytnią lub ziemniaczaną rozrabiamy w zimnej wodzie i wlewamy do gotującej wody, krótko gotujemy. Tak przygotowany klajster mieszamy z farbą, której używamy do malowania ścian.
9. Rysowanie świecą.
10. **Batik**- czysty arkusz białego brystolu zamalowujemy farbami, następnie całą powierzchnię pokrywamy świecą lub klejem. Potem zamalowujemy całą powierzchnię kartki czarnym tuszem. Po wyschnięciu wydrapujemy ostrym narzędziem rysunek w warstwie tuszu i świecy.
11. Swobodne nakładanie nitki i sznurka, a następnie podklejanie ułożonego wzoru klejem.

Techniki malarskie

1. Malowanie kredkami ołówkowymi i świecowymi.
2. Malowanie farbami kryjącymi, plakatowymi i klejowymi.
3. Malowanie akwarelowymi.
4. Malowanie „ mokre na mokrym „
Kartkę papieru zwilżamy wodą i malujemy kolorowe plamy farbami. Po wyschnięciu rysunek można obrysowywać konturem.
5. Malowanie gwaszem (farby mieszamy z pastą do zębów).
6. Malowanie farbami drukarskimi.
7. Malowanie kolorowymi tuszami.
8. Malowanie mokre na mokrym, zmiętym papierze.
9. Malowanie klejówką z trocinami.
10. Malowanie na płótnie.

Inne techniki

1. Rysowanie ołówkiem i okrywanie wzoru plasteliną.
2. Wydzieranka z gazet, kolorowego papieru, bibułki.
3. Wydzieranka z kolorowego papieru, makulatury.
4. Odbijanie wzoru tiulem lub gazą (zanurzenie w pojemniku z tuszem tiulu lub gazy, ułożenie – odbicie na kartce potrzebnych kształtów)
5. Frottage- pokrywanie farbą różnych przedmiotów, np. liści, a potem odciskanie ich na kartce papieru.
6. Układanie na podłożu z plasteliny materiałów przyrodniczych lub drobnych przedmiotów dekoracyjnych.
7. Collage – wykonywanie kompozycji z różnych materiałów np. słomy, papieru, tkanin, a następnie naklejanie na podłoże.

8. **Monotypia**- płytkę szklaną lub metalową pokrywamy farbą drukarską, potem nakładamy papier, na którym rysujemy rysunek, po wyschnięciu odbitki naklejamy ją na papier.
9. Gipsoryt.
10. Linoryt.
11. Drukowanie za pomocą stempli z ziemniaka.
12. Malowanie na podkładzie kaszy.
13. Mozaika z kawałków drobnego papieru. (podarty papier przyklejamy na przygotowane obrysy różnych kształtów).
14. Wyklejanka z naciętych pasków papieru (miękki papier np. śniadaniowy nacinamy z jednej strony nożyczkami i przyklejamy na ciemnym papierze).
15. Wycinanka a papieru nakłuwanego (z papieru rysunkowego wycinamy rozmaite sylwetki np. ludzkie, zwierzęce i na podkładce z legniny nakłuwamy sylwetkę w różnych miejscach ostrym narzędziem).
16. Wycinanki ze szmatek.
17. Witraże papierowe.
18. Dekalkomania- na kartce z bloku malujemy kompozycję mocno rozwodnionymi farbami. Na mokrą kartkę kładziemy czystą kartkę i mocno ją przyciskamy.

Modelowanie –formowanie bryły

1. Lepienie z gliny.
2. Lepienie z plasteliny, z modeliny.
3. Formowanie gazet, z masy papierowej.
4. Formowanie ze staniolu.

Środki malarskie

1. Linia i plama

Linia- ślad biegu ołówka lub pióra, wytyczający układ kompozycji kreską, ostra granica plam o różnej barwie,

Plama- barwny element obrazu ograniczony linią lub innymi plamami, oddzielony ślad pędzla pozostawiony na płótnie,

Malarski obraz- obraz, w którym główną rolę odgrywa zespół barwnych plam,

Malarski rysunek – rysunek, w którym oprócz linii występują plamy wykonane pędzlem,

Kontur- obrys przedmiotu przedstawionego na obrazie.

2. Płaszczyzna obrazu

Perspektywa kulisowa – przedstawienie głębi w obrazie, w ten sposób, że przedmioty bliższe przysłaniają częściowo przedmioty dalsze,

Perspektywa linearna- przedmioty dalsze ukazują się jako mniejsze,

Perspektywa rzędowa- sceny bardziej oddalone znajdują się wyżej, mniej oddalone – niżej

Perspektywa powietrzna- zmiana barwy i ostrości przedmiotów w miarę oddalania się od naszych oczu.

3. Plamy w obrazie – barwy

Walog- różnica natężenia jasności barw względem siebie

Kolor- chromatyczne, achromatyczne (neutralne-biel, czern, szarość lub obojętne) i brązy (zielenie)

Kolory zasadnicze: czerwień, żółcień, błękit

Barwy pochodne-żółcień + błękit= zielen

żółcień + czerwień= oranż

błękit + czerwień= fiolet

Barwy ciepłe- zmiernają do czerwieni

Barwy zimne- zmiernają do błękitu

Forma- oznacza kształt zewnętrzny dzieła, czyli zespół plam barwnych , linii, faktur, bądź ich układu, czyli określa tworzywo, z którego dzieło powstało

Faktura- budowa powierzchni obrazu, rzeźby lub innych materiałów, wynikająca ze sposobu obróbki użytego materiału i narzędzi

Światłocień- rozmieszczenie światła i cieni na przedmiotach

Ruch dynamiczny- układ przedmiotów lub osób na płaszczyźnie bądź w przestrzeni stwarzający wrażenie ruchu względem otoczenia: bieg, spadanie itp.

Ruch statyczny - brak oznak ruchu

SŁOWNICZEK TERMINÓW PLASTYCZNYCH

ANTYK- przedmiot zabytkowy

ARCHITEKTURA- dziedzina sztuk plastycznych, która polega na kształtowaniu budowli, uwzględniająca kompozycję brył i wystrój płaszczyzn

ARRAS- tkanina dekoracyjna

AUTOPORTRET- portret wykonany przez samego twórcę

CERAMIKA- przedmioty dekoracyjne i użytkowe wyrabiane z gliny i wypalane

COKÓŁ- podstawa pomnika

DŁUTO- narzędzie służące do rzeźbienia

DRZEWORYT- odbitka graficzna z drewnianego klocka

EKSPRESJA-uzewnętrznienie przeżyć

EKSPOZYCJA- wystawianie przedmiotów lub dzieł sztuki na pokaz

FAKTURA- sposób kształtowania powierzchni

FASADA- frontowa elewacja budynku

GAMA BARWNA- zestawienie kolorów wg określonego założenia
, np. ciepłe –m zimne

GRAFIKA-dział sztuki oraz sposób pozwalający artyście
własnoręcznie powielać swoje dzieło wiele razy przez odbijanie

GRAFIKA UŻYTKOWA- opracowanie plastyczne w różnych
technikach

ILUSTRACJE- plastyczne uzupełnienie treści literackich w celu ich
lepszego zrozumienia

KARYKATURA- podobizna podkreślająca komiczne cechy
postaci

KOMPOZYCJA- układ wybranych elementów i odpowiednie ich
rozmszczenie na płaszczyźnie zgodne z określonymi zasadami
np. rytmu, symetrii

KONTUR- kreska obwodząca kształty przedstawione na obrazie i
odgradzająca płaszczyzny koloru

KOPIA- dokładne odtworzenie przez innego artystę oryginału
dzieła sztuki w tej samej skali, technice i materiale

KRAJOBRAZ- rozległy widok , pejzaż np. morski, górski itp.

KRESKA- ślad narzędzia rysującego

LINIA- inaczej kreska, określa kontury kształtów

LINORYT- technika graficzna

LOKALNY KOLOR- rzeczywisty kolor przedmiotu

LUDOWA SZTUKA- artystyczna działalność ludzi samouków, która
obejmuje malowanie na szkle, wycinanki, hafty, pisanki, wyroby
ceramiczne

MALARSTWO- możemy podzielić ze względu na rodzaj zastosowania: ścienne, sztalugowe, ilustracyjne
technikę- olejne, akwarelowe, temperowe
tematykę- historyczne, współczesne, batalistyczne, portret, martwa natura

stosunek do rzeczywistości- realistyczne i abstrakcyjne

MALARZ- artysta , który maluje obrazy

MARTWA NATURA- zestaw przedmiotów służących jako model do malowania natury

MOBIL- rzeźba ruchoma

MOTYW- powtarzający się element kompozycji

OBRAZ- dzieło malarskie wykonane na płótnie, kartonie, desce

ORYGINAŁ- przedmiot, dzieło, obraz, rzeźba, rysunek wykonany jako pierwszy, jedyny

PALETA- cienka deseczka z otworem na palec służąca do mieszania farb

PEJZAŻ – krajobraz, widok z natury przedstawiony w malarstwie, grafice itp.

PERSPEKTYWA- sposób widzenia układów przestrzennych i utrwalenie ich na płaszczyźnie, ustalanie miejsca i wielości przedmiotów w głębi obrazu

PLAKAT- jedna z dziedzin techniki użytkowej

PLAMA- ślad zostawiony przez malowanie pędzlem lub nagromadzenie kresek

PŁASKORZEŻBA- kompozycja rzeźbiarska na określonej płaszczyźnie

POMNIK- dzieło rzeźbiarskie lub architektoniczne wzniesione dla uczczenia wybitnego człowieka lub wydarzenia

POPIERSIE- rzeźba lub płaskorzeźba przedstawiająca górną część postaci (głowę i część ramion)

PORTRET- przedstawienie określonego człowieka z zaznaczeniem jego podobizny i indywidualnych cech

REPRODUKCJA- odtwarzanie oryginału poprzez powielanie sposobem drukarskim lub fotograficznym

RYSUNEK- dziedzina sztuk plastycznych, w którym podstawowym środkiem wyrazu jest kreska

RYTM- regularne powtarzanie się motywu w różnych odstępach czasowych lub przestrzennych

RZEŹBA- przedmiot wykonany w kamieniu, drewnie, glinie, gipsie

RZEŹBIARZ- artysta wykonujący rzeźbę

SCENOGRAFIA- plastyczna organizacja przestrzeni

SCENOGRAF- artysta projektujący scenografię

SYMETRIA- układ, w którym po obu stronach osi występują takie same elementy

SZTALUGA- drewniany stojak, na którym artysta umieszcza malowany obraz

ŚWIATŁOCIEŃ- rozłożenie światła i cienia w obrazie, grafice lub rysunku

TKACTWO ARTYSTYCZNE- dział sztuki zajmujący się wyrobami artystycznymi z wykorzystaniem wełny i nici.

Materiał edukacyjny

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	ZAMIRZONE OSIĄGNIĘCIA
Przedstawienie postaci fantastycznej za pomocą środków malarskich „ Pani Jesień”	Przedstawienie postaci fantastycznej	Nazywanie i rozróżnianie barwy czerwonej, pomarańczowej, żółtej i brązowej
„Jesienne owoce”	Przedstawienie środkami plastycznymi barwnej kompozycji	Wyróżnianie cech przedmiotów: kształt, barwa
Prezentowanie za pomocą środków plastycznych kompozycji „ Jesienny bukiet”	malowanie	Wyróżnianie i nazywanie barw
Ciekawa prezentacja tematu „Krzyk barw”	Ukazanie własnych wyobrażeń związanych z niszczeniem przyrody	Rozróżnianie podobieństw i cech charakterystycznych –kształty drzew
Przedstawienie zjawisk fantastycznych	Wyróżnienie zjawisk fantastycznych za pomocą faktur	Wyróżnianie i ocenianie cech przedmiotów :

		wypukły, okrągły
Radości i smutki słoneczka	Wyróżnianie nastroju za pomocą środków plastycznych	Wyróżnienie i nazywanie barw: ciepłe, zimne
Deszczowy jesienny dzień	Ilustrowanie sceny ukazującej nastrój inspirowany pogodą i porą roku	Określanie wielkości ludzi dorosłych i dzieci- proporcji oraz ruchu
WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Wprowadzenie pojęcia reprodukcja	Układanie materiału przyrodniczego , frottage, malowanie farbami	Wiersz „ Płynie jesień „ J . Hockuby , reprodukcja obrazu L. Wyczółkowskiego „ Kopanie buraków” , liście, naturalne okazy przyrodnicze, farby, pędzel, klej
Malarstwo, malarz, dzieło sztuki	Wydzieranka z kolorowego papieru , malowanie farbami lub rysowanie kredką	Okazy naturalne, reprodukcja obrazu „ Martwa natura” z ananasami „ J. Pankiewicz, kolorowy papier, kredki
Malarstwo, malarz, kontur	Mokre na mokrym, frottage, collage, stemplowanie	Materiały przyrodnicze, pędzel, farby, reprodukcja

		obrazu „ Błękitny wazon „ P. Cezanne`a, ścinki tekstylne
Wartości barw szarych, białych, czarnych i faktury	Malowanie, wydzieranka	Farby, pędzel, kartki z bombonierek, gazety, ciemna kartka
Dzielo malarskie-treść i sposób przedstawienia	Malowanie plasteliną, wycinanka, frottage	Plastelina, kartki , kolorowa wycinanka, klej, liście, farby, pędzel, trawy, książki przyrodnicze, reprodukcja obrazu J. Mehoffera „ dziwny ogród”
Barwy ciepłe	Układanie kompozycji z materiału przyrodniczego, malowanie farbami, frottage	Materiał przyrodniczy i kukurydza, liście, pędzel, plastelina, farby, wiersz „ Słoneczko majowe” A.Asnyka
Barwy ciepłe i zimne	Rysowanie tuszem i patykiem	Wiersz „ Deszcz” E. Burakowskiej, ilustracje tematyczne związane z deszczem, tusz, patyk

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJA DOŚWIADCZENIE
Ulice naszego miasta	Przedstawienie linią i plamą sytuacji przestrzennych	Określanie położenia i oddalenia: blisko, daleko, dalej, określenie kształtów i wielkości
Przedstawienie za pomocą brył modelowej postaci zwierzęcej „Kot”	Przestrzenne przedstawienie postaci zwierzątka	Określenie barwy, kształtów postaci zwierzęcej, rzeźbienie i modelowanie
Projektowanie i wykonanie płaskich zwierzęcych z	Wykonanie postaci zwierzęcych z	Wyróżnianie i nazywanie cech

form użytkowych „ Najpiękniejszy ptak „	materiałów przyrodniczych z wykorzystaniem zróżnicowanej faktury	przedmiotów : kształt owalny, kulisty, okrągły, cienki, wydłużony
Projektowanie i wykonanie do scenografii baśni	Tworzenie ciekawych efektów plastycznych różnymi technikami	Wyróżnianie i nazywanie takich cech przedmiotów, jak: kształt kulisty, owalny, symetryczny, nieregularny
Ukazanie sytuacji przestrzennych „ Zima w górach „	Wyróżnianie środkami plastycznymi sytuacji przestrzennych	Wyróżnianie i nazywanie barw zimnych
Przedstawienie sceny fantastycznej „ Moje miasto za sto lat”	Ukazanie zjawisk fantastycznych	Określanie wielkości kształtów: proporcji, barwy lokalne
WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Architekt, architektura	Rysowanie białą kredą na papierze ściernym, rysowanie świecą i zamalowywanie	Ilustracje ulic, zakładów pracy, papier ścierny, kreda, świeca, farby, kolorowy papier,

	kartki farbami, wydzieranka z pogniecionego papieru, malowanie	makulatura, tektura falista
Rzeźbiarz, rzeźba	Plastelina, glina	Wystawki zabawek przedstawiających zwierzątka, rzeźby ludowe
Faktura miękka, puszysta, gładka	Układanie kompozycji z materiału przyrodniczego, malowanie plasteliną, malowanie z lawowaniem	Plastelina, różne trawy, zboże, ziarna, ścinki tekstylne, piórko, kartki, farby, pędzel, kolorowy zeszyt, album zwierząt, nożyczki
Scenograf i jego rola, scenografia	Rysowanie świecą, frottage, collage	Farby, pędzel, liście, biały i kolorowy papier, materiał przyrodniczy, plastelina, materiały tekstylne, zdjęcia teatralne
Malarstwo – pojęcie dzieła, rysunek, obraz	Collage, gwasz, układanie z bandaży	Kolorowy papier, klej, farby, pędzel, wycięte elementy drzew, gór i domów, zdjęcia, pocztówki, bandaż

architektura	Cięcia i składanie, malowanie farbami, collage	Kolorowe widokówki, kolorowe gazety, klej, nożyczki, kartki, farby, pędzel
--------------	--	---

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJA DOŚWIADCZENIE
Scena przestrzenna przedstawiona za pomocą różnych technik „ Na stacji kolejowej „	Przedstawienie sytuacji przestrzennej przez łączenie różnych technik plastycznych	Ocenianie układu przedmiotów” bliżej, dalej, kształtowanie myślenia przestrzennego
W pracowni rzeźbiarskiej	Kształtowanie wg własnych pomysłów postaci wykonanych ze śniegu	Doświadczenie możliwości technicznych i efekt użycia śniegu
Dokarmiamy ptaki zimą	Przedstawienie środkami malarskimi wydarzeń realnych	Określanie kształtów i barw postaci zwierzęcych – porównywanie wielkości
Kolorowe stwory i stworki	Ilustrowanie i wyrażanie scen z wyobraźni z uwzględnieniem fantastycznych postaci	Wyróżnianie i nazywanie kształtów i wielkości oraz proporcji postaci realnych i fantastycznych
Wyprawa na inną planetę	Przedstawienie wydarzeń fantastycznych inspirowanych marzeniami	Określanie kształtów: wąski, szeroki, kwadratowy, prostokątny, figury

		geometryczne
Płaskorzeźba z gipsu	Wykonanie gipsowej płaskorzeźby	Ocenianie cech przedmiotów i kształtów
WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Rytm	Malowanie farbami, collage, układanie zmiętej gazety i klejenie	Farby, pędzel, kolorowy papier, klej, gazety, wiersz J. Tuwima „ Lokomotywa”
Rzeźba, rzeźbiarz, rzeźba pomnikowa	Modelowanie kształtu złożonego ze śniegu lub plasteliny	Zdjęcia przedmiotów, widokówki, śnieg i plastelina
Bogactwo kształtów i barw przyrodzie, ukazanie ich w malarstwie	Malowanie pastelami, malowanie świecą i zamalowywanie farbami, rysowanie czarnym tuszem, kolorowanie kredkami	Pastele, kredki, farby, tusz, patyki, reprodukcja obrazu „ Kuropatwy na śniegu „ J. Chełmońskiego
Rodzaje kresek	Malowanie farbami	Gazety, kolorowe tusze, farby plakatowe, utwór muzyczny o zmiennym rytmie i

		melodii
Batik	Rysowanie świecą i tuszem, rysowanie tuszem i patykiem oraz malowanie kredkami świecowymi, batik	Ilustracje kosmonautów i pojazdów, kredki, farby, pisaki, patyki, tusze
Płaskorzeźba, medal, moneta	Zalawy gipsowe	Monety, medale, pudełka po czekoladkach, gips, kwiaty, trawy, liście

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJA DOŚWIADCZENIE
Talerz ozdobny	Projektowanie wykonanie płaskiej formy z zastosowaniem układu symetrycznego wieloosiowego	Wyróżnianie i nazywanie wielkości
W wiosennym słońcu	Przedstawianie barwnymi liniami i plamami sceny związanej z porą roku	Barwy złożone : jasnozielony, jasnożółty, jasnoniebieski
Na wiejskim	Przedstawienie	Określanie

podwórku	postaci zwierząt w ruchu	wspólnych i indywidualnych cech zwierząt, wielkości, budowy i sposobu poruszania się
Podwodny świat	Przedstawienie zjawisk i wydarzeń realnych oraz fantastycznych	Określanie kształtu, wielkości, proporcji, stopnia jasności i odcieni różnych barw
Maluję swój portret	Ukazywanie postaci ludzkiej za pomocą środków malarskich	Przedstawienie postaci ludzkiej z przodu i profilu
W promieniach zachodzącego słońca	Przedstawienie zjawiska przyrodniczego związanego z przeżyciami dziecka	Barwy ciepłe i zimne, rozwijanie umiejętności obserwacji

WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Symetria wieloosiowa	Malowanie podanego wzoru, frottage, collage	Tacki tekturowe, talerze dekoracyjne, serwetki, wycinanki ludowe, plastelina, materiał

		przyrodniczy, tkaniny, makaron
Bogactwo kształtów i faktur w przyrodzie i uzyskiwanie ich w malarstwie	Malowanie farbami i pastą do zębów	Ilustracje wiosennych krajobrazów, farby, pasta do zębów, lakier do włosów, reprodukcja obrazu „ Kaczeńce” W. Ślewińskiego
Rzeźba, rzeźbiarz	Modelowanie w plastelinie, modelowanie w masie solnej	Ilustracja zwierząt domowych, plastelina, modelina, masa solna, sztywny papier, kolorowy papier, kredki
Kreska i plama	Rysowanie świecą i kredkami świecowymi	Atlasy ryb, muszle, świeca, kredki świecowe, farby
Autoportret	Rysowanie kredką lub pisakiem	Reprodukcja obrazu „ Autoportret” S. Wyspiańskiego, zdjęcia rodzinne, lusterko, pisaki, kredki
Barwy ciepłe i zimne	Malowanie farbami i kolorowanie kredkami, wydzieranka z	Reprodukcja obrazu „ Impresja- wschód słońca” C. Moneta , „ Zachodzące

	kolorowego papieru lub makulatury, rysowanie kredkami i wypełnianie pustych płaszczyzn plasteliną	stońce" W. Weissa, koło barw, kredki, plastelina, farby, kolorowy papier
--	---	--

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJA DOŚWIADCZENIE
Od rana pada deszcz	Przedstawienie stanu pogody inspirowanej przeżyciami dzieci i	Określanie kształtów i porównywanie proporcji ludzi dorosłych i dzieci

	porą roku	
Dziwny pojazd	Przedstawianie zjawisk fantastycznych inspirowanych marzeniami	Określenie kształtów geometrycznych
Mój ulubiony bohater	Przedstawienie postaci fantastycznej w bryle modelowej	Określanie w bryle modelowej kształtu wielkości i cech postaci
Tworzenie za pomocą środków plastycznych ilustracji	Przedstawienie zjawisk, postaci	Wyróżnianie i określanie cech: kształt, barwa, wielkość
Patrzę na świat przez różowe okulary	Przedstawienie jasności i odcieni jako barwy w działaniu plastycznym	Kształcenie umiejętności dostrzegania bogactwa barw oraz ich tonacji
Smok wawelski	Kształtowanie formy przestrzennej	Określanie cech zwierząt

WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Barwy kontrastowe	Malowanie farbami, rysowanie tuszem i patykiem lub czarnym pisakiem, wycinanka z kolorowego papieru	Nagranie szumu padającego deszczu, wiersz „Deszcz” E. Burakowskiej, kolorowe parasole
Dzielo malarskie - obraz	Stemple z ziemniaka	Ziemniak, nożyk, farby
Rzeźba	Modelowanie w plastelinie lub modelinie, formowanie postaci z drutu, włóczki, plasteliny, guzików	Plastelina, modelika, drut, włóczka, guziki, koraliki, kasety z bajkami
Malarstwo, barwy	Malowanie farbami, wyklejanka z kolorowego papieru, wydzieranka z kulek bibuły	Kolorowy papier, bibuła marszczona, farby, pędzel, klej, wiersze o wiosnie

Wolor czyli stopień jasności barw naturalnych	Malowanie farbami	Słoneczne okulary, kolorowa bibuła, szkiełka, farby
Rzeźba, pomnik	Modelowanie w glinie, masie papierowej, plastelinie, modelinie	Widokówki przedstawiające pomniki, masa papierowa, glina, plastelina

TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJA DOŚWIADCZENIE
Czerwone owoce i kwiaty	Malarskie przedstawienie określonych kształtów w barwach zróżnicowanych wolorowo	Określanie i nazywanie wielkości, kształtów i barw owoców i kwiatów
Moje miasto w nocy	Przedstawienie sytuacji przestrzennej z uwzględnieniem położenia i oddalenia	Określanie wielkości i kształtów wybranych budowli
Zwierzęta w ZOO	Ukazanie indywidualnych	Określanie i nazywanie cech zwierząt, różnice w

	cech zwierząt	budowie, ubarwieniu, kształcie
Tęczowe barwy	Przedstawienie scen i postaci ludzkiej za pomocą kreski, plamy i faktury	Wyróżnianie i określanie kształtów poszczególnych części postaci dziecka- dzieci różnych ras
Medal „ Przyjaciel środowiska”	Zaprojektowanie i wykonanie medalu z uwzględnieniem faktury	Określanie charakterystycznych cech medali i monet
Kwitnący sad	Przedstawianie barwna kompozycją sceny realnej	Określanie kształtów, wielkości i barw

WIADOMOŚCI Z ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH	TECHNIKI	ŚRODKI DYDAKTYCZNE
Martwa natura, walor	Malowanie farbami plakatowymi lub klejowymi, wydzieranka lub wycinanka, mokre na mokrym	Czerwone owoce i kwiaty, ramka, biały ekran, farby, bibuła, kolorowy papier
Architektura i jej rodzaje,	Rysowanie patykiem i tuszem,	Ilustracje przedstawiające

architektura zabytkowa	wydzieranka lub wycinanka	różne rodzaje architektury, zdjęcia zabytkowych budowli
Plama	Wydzieranka z makulatury	Wiersz „ ZOO” J. Brzechwy, albumy ze zwierzętami, reprodukcje malarskie
Barwy tęcze, chromatyczne	Rysowanie kredkami świecowymi, rysowanie i wycinanie sylwetek dzieci, collage	Wiersz „ Tęcza” M. Konopnickiej, zdjęcia dzieci różnych ras
Funkcja rzeźby, płaskorzeźby, medale, monety, faktura	Modelowanie w masie papierowej lub glinie, rysowanie patykiem określonego wzoru	Ilustracje pomników przyrody, medale i monety, ilustracje roślin chronionych
Krajobraz	Malowanie pastą do zębów, wydrapywanka, frottage	Reprodukcja „Sad” L. Wyczółkowskiego, liście, farby, pasta
TEMAT	DZIAŁALNOŚĆ PLASTYCZNA	OBSERWACJE DOŚWIADCZENIE
Tworzenie z pasków papieru dynamicznej kompozycji „	Dynamiczne przedstawienie postaci, wydarzeń fantastycznych	Określenie ołożenia przedmiotu: bliżej, dalej, najdalej

Wzburzone morze”		
Projektowanie i wykonanie płaskiej i przestrzennej formy użytkowej „ Motyl „	Wykorzystanie faktury tworzeniu ciekawej postaci	Symetria jednoosiowa
Komponowanie ciekawego bukietu	Układanie kompozycji z materiału przyrodniczego	Nazywanie i wyróżnianie barw, rozróżnianie kształtów i wielkości
Wiatrakowe szaleństwa	Przedstawienie postaci z uwzględnieniem cech charakterystycznych	Zapoznanie z budową wiatraków oraz ich przeznaczenie

WIADOMOŚCI Z

TECHNIKI

ŚRODKI

ZAKRESU SZTUK PLASTYCZNYCH		DYDAKTYCZNE
Malarstwo krajobrazowe	Collage, formowanie z pasków papieru, malowanie farbami, malowanie świecą	Reprodukcje malarstwa krajobrazowego, świeca, farby, papier kolorowy
Kompozycja symetryczna jednoosiowa	Frottage, wycinanie i ozdabianie, wydzieranka	Drut, cienka pończocha, farby, liście, papier kolorowy, zbiory motyli, klej
Barwa lokalna, barwy pochodne	Układanie kompozycji z materiału przyrodniczego, wycinanka z gazet, batik	Suszone kwiaty, farby, pędzel, liście, plastelina, trawy jarzębina, nasiona, tusze, pędzel, widokówki
Skansen i jego rola	Mawianie z ławowaniem, rysowanie świecą, wycinanka z gazet	Farby, pędzel, gazety, klej, świeca, kolorowy papier

Regulamin szkolnego kółka plastycznego „Plastusie

”

Zadania:

- ✚ organizowanie zajęć plastycznych o charakterze dydaktycznym
- ✚ poszerzenie wiedzy na temat sztuki
- ✚ uczestnictwo i przygotowanie uczniów do udziału w konkursach szkolnych, międzyszkolnych i lokalnych
- ✚ organizowanie zajęć w plenerze
- ✚ organizowanie wyjść na wystawy, wernisaże
- ✚ organizowanie wystaw prac uczestników kółka

Cele :

- ✚ rozwijanie aktywności twórczej dziecka
- ✚ zapoznanie uczniów z różnymi technikami plastycznymi
- ✚ rozwijanie wyobraźni i wrażliwości estetycznej
- ✚ kształtowanie u dzieci potrzeby rozwijania własnych uzdolnień

nazwa kółka : Plastusie

adres: Szkoła Podstawowa Nr 40
ul. Rozewska 33
81-055 Gdynia

opiekun: mgr Ewa Krym

członkowie kółka : uczniowie klas I-III

terminy spotkań: 2 godziny tygodniowo wg harmonogramu

Pomiar osiągnięć

Ogromne znaczenie przy stymulowaniu twórczej działalności plastycznej ma ocena prac wykonywanych przez dzieci . Każde dziecko powinno mieć możliwość wypowiedzenia się na temat swojej pracy oraz otrzymania informacji zwrotnej od nauczyciela. Prace powinny być omawiane ze wszystkim uczestnikami zajęć na bieżąco, w trakcie oraz bezpośrednio po ukończeniu pracy. Nauczyciel zastosuje ocenę opisową zwracając szczególną uwagę na pomysły i ciekawe rozwiązania tematu. Celem wspólnego omawiania prac jest przygotowanie dzieci do samodzielnego myślenia, do umiejętności przedstawienia własnego sposobu widzenia rzeczy i stosunku do nich. Ocena w formie pisemnej będą dyplomy , wyróżnienia, listy gratulacyjne za udział w konkursach plastycznych.

Ewaluacja realizacji programu

Efektom całorocznej pracy dzieci będzie prezentacja zdobytych umiejętności i wiadomości w różnych formach :

- systematyczne wystawy prac plastycznych
- szkolne, międzyszkolne i lokalne konkursy plastyczne
- zajęcia otwarte dla rodziców i nauczycieli
- zajęcia pokazowe organizowane z okazji uroczystości szkolnych
-

Do przeprowadzenia ewaluacji

- opinia uczestników zajęć
- analiza osiągnięć dzieci – indywidualna oraz w grupie
- dyskusja podsumowująca, co udało się a czego nie udało się zrealizować
- wymiana spostrzeżeń w zespole samokształceniowym nauczania zintegrowanego
- analiza wpływu zajęć na podniesienie poziomu i jakości kształcenia dzieci w szkole

BIBLIOGRAFIA

- Gloton R., Clero C., Twórcza aktywność dziecka , Warszawa 1985
- Gołaszewska M. , Kultura estetyczna , Warszawa 1979
- Jabłońska A. , Techniki plastyczne , Warszawa 1997
- Jąder M. , Techniki plastyczne rozwijające wyobraźnię, Kraków 2004
- Kitlińska – Pięta H., Z ekoludkiem w szkole , Warszawa 2003
- Kolekcja sztuki polskiej i światowej, Poznań 2002-2004
- Neubacher- Fesser M., 100 zabawek i dekoracji z papieru, Warszawa 2003
- Popek S. , Metodyka zajęć plastycznych w klasach początkowych , Warszawa 1987
- Read H., Wychowanie przez sztukę, Wrocław 1976
- Szuman S., O sztuce i wychowaniu estetycznym , Warszawa 1975
- Wetzel- Maesmanns S., Każde dziecko to potrafi, Kielce 2000
- Yoshida M. , Origami , Łódź 1990

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: --nostringval--

STACK:

/Title
( )
/Subject
(D:20080606224424)
/ModDate
( )
/Keywords
(PDFCreator Version 0.8.0)
/Creator
(D:20080606224424)
/CreationDate
(Ilona Diubek)
/Author
-mark-